

Nr 136.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa delar av Bäckaskogs kungsgård i Kristianstads län; given Stockholms slott den 14 mars 1924.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

David Pettersson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETERSSON.

Departementschefen, statsrådet Pettersson anför:

Kronoegendomen 14 mantal Bäckaskogs kungsgård nr 1 i Kiaby, Ivö och Vånga socknar av Kristianstads län är, med undantag av vissa under skogsstatens vård och förvaltning ställda delar, utarrenderad intill den 14 mars 1925 mot ett årligt arrende av 6,500 kronor.

Med anledning av en inom riksdagens första kammare 1923 väckt motion, nr 1, vari vissa synpunkter framfördes angående lämpligheten och önskvärdheten att åkerjorden till Bäckaskogs kungsgård uppdelades till mindre jordbruk och egna hem, anhöll riksdagen i skrivelse den 25 maj 1923, nr 215, om åtgärders vidtagande för att vid blivande förrättning för uppgörande

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 1 saml. 100 häft. (Nr 136.)

Riksdagens
skrivelse
1923.

av förslag till egendomens disposition efter den 14 mars 1925 de i motionen framförda synpunkterna måtte, så vitt möjligt, vinna beaktande.

Den 8 juni 1923 förordnade Kungl. Maj:t, att vad riksdagen sålunda hemställt skulle delgivas domänstyrelsen för kännedom och åtgärders vidtagande i det i skrivelsen angivna syfte, varvid det åläge domänstyrelsen att till blivande förrättning för uppgörande av förslag till disposition efter den 14 mars 1925 av kungsgården kalla ombud för vederbörande egnahemsnämnd.

Uppskatt-
ningsförrätt-
ningen 1923.

Uppskattningsförrättning har därefter under 1923 hållits å egendomen, därvid förrättningsmännen haft tillgång till, bland annat, nyssnämnda motion och riksdagsskrivelse ävensom transumt av riksdagens revisorers berättelse 1921 angående av dem gjort uttalande rörande Bäckaskogs kungsgård. Ombud för Kristianstads läns hushållningssällskaps egnahemsnämnd hava närvarit vid uppskattningsförrättningen.

Av instrumentet över sagda förrättning jämte tillhörande handlingar — däribland en över egendomens samtliga ägor, genom komplettering av äldre kartor, av distriktslantmätaren Axel Sandberg 1922 upprättad karta, varå gränser för föreslagna styckningslotter 1923 uppdragits av t. f. distriktslantmätaren J. Woldt, ävensom kartbeskrivningar av Sandberg och av Woldt — inhämtas i huvudsak följande.

Beskrivning
över egen-
domen.

Egendomen är belägen 1.5 mil från Kristianstad och dess huvudbyggnader omkring 0.5 mil från Bäckaskogs station å Kristianstad—Sölvesborgs järnväg.

Arealen omfattar sammanlagt 1,105.138 hektar och fördelar sig sålunda.

	Åker hektar	Äng och odlings- mark hektar	Avrös- ningsjord hektar	Impedi- menter hektar	Tillhopa hektar
Ägor, som brukas av arrendatorn	255.845	84.253	122.335	4.791	467.224
» » » » torpare	103.293	53.448	83.491	1.254	241.486
Under skogsstatens förvaltning	47.635	47.820	284.520	2.461	382.436
Av järnvägen disponeras	—	—	—	3.230	3.230
Avsöndrade lägenheter	2.192	—	—	—	2.192
Allmänna platser m. m.	—	—	—	8.570	8.570
Tillhopa	408.965	185.521	490.346	20.306	1,105.138

Egendomen är bevillingstaxerad till 437,700 kronor.

Bäckaskogs kungsgård är uppdelad i följande åtta skiften.

1) *Hemskiftet.*

Detta skifte är beläget på det långa och smala näset mellan Ivösjön och Oppmannasjön. Den här befintliga huvudgårdens byggnader bestå bland annat av det stora, till vissa delar under 1200-talet uppförda slottet, som rymmer ett 50-tal rum, norra flygelbyggnaden — fordom begagnad till kyrka men nu till materialbod, sädesmagasin m. m. — samt södra flygelbyggnaden och den s. k. munkalängan, vilka för närvarande användas till bostads- och ekonomilägenheter. Nu nämnda byggnader, sammanbyggda sinsemellan och med

ladugårdsbyggnaderna, samtliga av tegel, utgöra ett kvadratisk komplex, som omsluter borggården. Vid huvudgården finnas vidare ladufogdehus, trädgårds-mästarbostad, mejeribyggnad, loglänga, stathus samt diverse andra byggnader. Därjämte finnas två, på något avstånd från huvudgården belägna stathus, benämnda Pellehus och Gränsstugan. Huvudgårdens byggnader äro i huvudsak väl bibehållna. Väster och nordväst om slottsbyggnaderna finnas trädgård och park om cirka 18 hektar.

Akerjorden är av växlande beskaffenhet (sandmylla på sandbotten samt på vissa områden dyjord på sandbotten eller på lerbotten ävensom i syd-östra delen något lerjord och å ett område norr om byggnaderna styv lerjord på lerbotten; viss del av området i norr är mycket stenbundet). Landvinningsjord finnes vid Ivö- och Oppmannasjöarna, bevoxen med björk, al och å någon del jämväl gran.

A hemskiftets nordligaste del finnas:

dels <i>sex</i> med kronans hus bebyggda <i>torp</i> , nämligen	
Odrahus,	som innehaves av Nils Larsson,
Norra Stubbhagen, »	» » » Sven Gustafsson,
Södra Stubbhagen, »	» » » Nils Olsson,
Västra Piparehuset, »	» » » August Larsson,
Östra Piparehuset, »	» » » August Berg och
Södra Piparehuset, »	» » » John Johnsson;

dels ock *två lägenheter* med byggnader tillhöriga respektive brukare, nämligen

Plageboda, som innehaves av Bengt Persson, och
Pålstorp, »   »   » Ored Truedsson.

Byggnaderna äro å torpen Norra Stubbhagen, Södra Stubbhagen och Västra Piparehuset av god beskaffenhet men å torpen Odrahus, Östra Piparehuset och Södra Piparehuset gamla och dåliga. Vissa av torparna hava egna ekonomihus. Torpjordarna äro av mager beskaffenhet.

2) *Kjugarekull.*

A detta skifte, som ligger sydost om huvudgården vid Ivösjön, finnas

dels <i>fyra torp</i> , varå kronan äger byggnader, nämligen	
Kareboda,	som innehaves av August Bengtsson,
Västra Kullen, »	» » » Nils Gullberg,
Östra Kullen nr 1, »	» » » Per Olsson,
Östra Kullen nr 2, »	» » » Ola Olsson;

dels ock *två lägenheter*, den ena bebyggd med hus tillhöriga J. P. Bäcklund och den andra med en arbetarebostad, som äges av egendomens arrendator, kammarherren Ph. Stjernswärds stärbhus.

Torpens byggnader äro av god beskaffenhet med undantag för Västra Kullen, där husen äro gamla och dåliga. Vissa av torparna hava egna ekonomihus. Akerjorden å Kjugarekull är av mycket mager beskaffenhet och till större delen flygsandsartad, men lämnar till följd av riklig kalkinblandning ett gott betesgräs. Å skiftet finnes bok-, furu- och ekskog. På högsta punkten av ett i norra delen av skiftet beläget berg är en mycket stor gravhög uppkastad.

3) *Djurhagen.*

Skiftet, som ligger vid Ivösjön norr om huvudskiftet, utgöres dels av skogs- och betesmark till huvudgården, dels av följande *två torp*, varå kronan äger hus, nämligen

Västra Djurhaga, som innehaves av Sven Andersson; och
Östra Djurhaga, »   »   » Olof Akesson.

Torpens byggnader äro gamla och dåliga, men å Västra Djurhagatorpet finnes dock en ganska bra ladugårdslänga. Åkerjordens beskaffenhet är försvarlig. Bok- och ekskog finnes å detta skifte.

4) *Brinkahagen*.

Detta skifte är beläget nordväst om hemskiftet vid Oppmannasjön och innehåller dels skogs- och ängsmark till huvudgården, dels *ett torp*, Brinkahagatorpet, varå kronan äger byggnader av god beskaffenhet. Torpet innehaves av Nils Nathell. Å skiftet finnes vacker bokskog.

5) *Möllerödsnäs*, ett mindre skifte, som ligger strax öster om Brinkahagen vid Oppmannasjön, är beväxt med vacker bokskog.

6) *Kiaby skiftet*, söder om hemskiftet,

7) *Ivöskiftet*, beläget på Ivön, samt

8) *Orehagen*, norr härom vid Ivösjön,

vilka sistnämnda tre skiften äro undantagna från arrendet och ställda under skogsstatens vard och förvaltning. Viss del av Kiaby skiftet är av skogsstaten utarrenderad till enskilda personer.

Ansökningar
om förvärv
av mark.

Samtliga tretton torpare och innehavaren av lägenheten Plageboda hava hos uppskattningsmännen anhållit att få friköpa sina brukslotter och erhålla så mycken jord därtill, att de å lotterna kunde försörja en familj. Därjämte hava lägenhetsinnehavarna J. P. Bäcklund och Ored Truedsson ävensom kammarherre Stjernswards stjärblus anmält önskan att få friköpa de tomtomraden, vara dem tillhöriga byggnader äro belägna. Hos uppskattningsmännen hava vidare gjorts framställningar från åtta personer att få förvärva områden till egna hem, från två personer att få köpa byggnadstomter vid Bäckaskogs järnvägsstation, från Kiaby folkets hus och parkförening att få inköpa ett landvinningssområde vid Oppmannasjön och från Olof Andersson i Mölleröd att få köpa skiftet Möllerödsnäs.

Upprättade
förslag till
egendomens
disposition.

Uppskattningsmännen hava upprättat två alternativa förslag till egendomens disposition efter den 14 mars 1925, det ena avseende styckning av egendomens åkerareal med undantag av visst område kring huvudbyggnaderna samt norr och söder därom belägna delar av hemskiftet, det andra avseende styckning av hela åkerarealen.

Det första förslaget (**alternativ 1**) är byggt på följande huvudgrunder. Torparnas och lägenhetsinnehavarnas framställningar om egnahemsförvärv tillmötesgå. Uppskattningsmännen hava däremot avstyrkt Olof Anderssons ansökan om köp av Möllerödsnässkiftet samt hänvisat de spekulanter, som icke äro bofasta å kungsgården eller där äga bostadshus, att vid stundande försäljning avgiva anbud å lott, som var och en ansåge för sig lämpligast. De å norra delen av *hemskiftet* belägna torpen och lägenheterna — förutom Pålstorp, som upplåtes sasom bebyggd bostadslägenhet — vilka ansetts för små till egna hem, tilldelas viss ytterligare åker- och betesmark, varigenom sju bebyggda egnahemsjordbruk bildas. Angränsande till dessa utläggas på huvudgårdens nordligaste ågor sex obebyggda jordbrukslägenheter, därav två, vilka bestå av styv svårbrukad lerjord, av denna anledning tilldelats sådan areal, att minst två stora hästar erfordras för brukningen, samt återstående fyra av vanlig småbrukstyp. Vidare utläggas längst i söder å hemskiftet tre obebyggda småbruk, varjämte Gränsstugan och Pellehus säljas till bostadsegnahem. Slottet, norra och södra flygeln samt munkalången ävensom den ej till trädgård använda delen av parken ställas under byggnadsstyrelsens tillsyn. Återstående del av hemskiftet, i runt tal 197 hektar, därav 117 hektar åker, med därvarande byggnader

i övrigt behalles i kronans ägo och utarrenderas anyo. Eventuellt böra de byggnader jämte parken, vilka enligt vad nyss sagts skulle ställas under tillsyn av byggnadsstyrelsen, i stället tilldelas arrendelotten, i vilket fall underhållsskyldigheten bör åligga arrendatorn och arrendeavgiften jämkas därefter. *Kjugarekull* uppdelas, sedan arrendatorns och J. P. Bäcklunds tomter fränskilts, mellan de här befintliga fyra torpen. Ett bergigt område å skiftet försäljes dock till tre av torparna gemensamt, varemot den här befintliga gravhögen bibehålles i kronans ägo. Torpen å *Djurhagen* arronderas genom tillägg av betesmark och försäljas, medan återstoden av skiftet bibehålles i kronans ägo sålunda att viss betesmark (cirka 17 hektar) tilldelas arrendeområdet till huvudgården och den övriga delen avsättes till kronopark. Jämväl det å *Brinkahagen* belägna torpet försäljes, sedan särskild betesmark tillägs detsamma, varefter den övriga delen av skiftet tilldelas kronoparken. *Möllerödsnäs* avsättes likaledes till kronopark. Av *Kiaby-skiftet*, som redan tillhör kronoparken, avskiljes ett åkerskifte för upplåtande av två mindre, obebyggda jordbrukslägenheter, varjämte två omedelbart intill Bäckaskogs järnvägsstation belägna områden av skiftet styckas till tolv bostadstomter.

Det andra av uppskattningsmännen uppgjorda förslaget (alternativ II) skiljer sig från alternativ I huvudsakligen därigenom, att det till utarrendering föreslagna hemskiftets åkerareal i stället uppdelas i tolv obebyggda jordbrukslägenheter, varigenom enligt detta förslag i kronans ägo bibehållas — förutom de till kronopark avsedda områdena, vilka vid detta alternativ skulle omfatta även det enligt alternativ I till arrendelotten lagda betes- och skogsskiftet å *Djurhagen* (cirka 17 hektar) — blott trädgårds- och parkområdet (omkring 38 hektar) med därvarande slotts- och borggårdsbyggnader, avsedda att ställas under byggnadsstyrelsens tillsyn.

De till försäljning avsedda styckningslotternas antal skulle alltså uppgå till vid

	alternativ I	alternativ II
bebyggda jordbrukslägenheter	14	14
obebyggda »	11	23
bebyggda bostadslägenheter	5	5
obebyggda »	12	12
tillhopa	42	54.

Härtill kommer en lott, avsedd att säljas för tre av köparnas gemensamma behov.

De två alternativens närmare innebörd i vad angår lotternas areal, saluvärden m. m. framgår av följande tabeller, däri styckningslotternas områden motsvaras av de ägofigurer, som med särskilda nummer äro angivna i t. f. distriktslantmätaren Woldts kartbeskrivning.

Alternativ I till disposition av Bäckaskogs kungsgård.

Förklaring: Skiftena betecknas här nedan sålunda: Hemskitket I. Kjugarekull II. Djurhagen III. Brinkahagen IV, Möllerödsnäs V, Kiabyskitket VI, Ivöskittet VII och Orehagen VIII.

Skiftets beteckning	Lottens litt. å kartan	Lottens benämning m. m.	Nuvarande innehavare m. m.	Areal hektar		Saluvärde kronor		
				hela	därav åker	hela	därav förskog	
I o. III III— VIII II	A	Bäckaskogs slott och park		17.742	—	—	—	
	B	Arrendegården		214.172	117.068	—	—	
	C	Till kronopark		485.030	30.639	—	—	
	D	Till kronopark (gravplats)		1.478	—	—	—	
	E	Östra Djurhaga	Olof Akesson ¹	23.942	11.408	13,700	3,547	
III	F	Västra »	Sven Andersson ¹	14.171	8.152	8,630	1,560	
IV	G	Brinkahaga	Nils Nathell ¹	16.804	11.113	14,500	5,291	
I	H	Pålstorp	Ored Truedsson ²	0.249	0.249	375	—	
I	I	Östra Piparehuset	August Berg	10.375	9.520	6,100	194	
I	K	Södra »	John Johnsons ¹	10.846	10.086	7,700	104	
I	L	Norra Stubbhagen	Sven Gustafsson ¹	12.929	11.755	10,420	152	
I	M	Södra »	Nils Olsson ¹	13.171	11.423	9,330	154	
I	N	Odrahus ³	Nils Larsson ¹	13.009	9.865	7,200	1,635	
I	O	Västra Piparehuset	August Larsson ¹	8.386	7.851	10,200	—	
I	P	Plageboda	Bengt Persson ²	9.485	8.764	6,000	—	
II	R	Kammarherre Stjernswärds stärbhus ²		0.200	0.200	300	—	
II	S		J. P. Bäcklund ²	1.482	0.640	300	—	
II	T	Västra Kullen	Nils Gullberg ¹	18.079	8.781	7,500	1,160	
II	U	Östra » nr 1	Per Olsson ¹	18.512	8.157	14,840	6,981	
II	V	Östra » » 2	Ola Olsson ¹	20.429	11.449	12,620	3,580	
II	W	Kåreboda	August Bengtsson ¹	22.818	8.089	10,260	1,518	
I	X		Obebyggd	24.169	20.466	21,100	3,812	
I	Y		D:o	25.932	21.799	18,700	1,337	
I	Z		D:o	13.326	12.394	8,800	556	
I	Å		D:o	10.512	8.712	6,950	1,768	
I	Ä		D:o	11.602	9.477	6,710	1,085	
I	Ö		D:o	10.893	7.575	6,220	958	
I	Aa	Gränsstugan	Kronans bostadshus	0.585	0.585	1,200	—	
I	Ab		Obebyggd	9.855	7.885	8,700	—	
I	Ac		D:o	9.755	8.305	9,030	—	
I	Ad		D:o	8.500	7.070	9,200	—	
I	Ae	Pellehus	Kronans bostadshus	0.248	0.248	650	—	
VI	Af		Obebyggd	6.210	6.210	3,420	—	
VI	Ag		D:o	7.740	7.740	4,260	—	
VI	Ah		D:o	0.240	0.216	840	—	
VI	Ai		D:o	0.240	0.228	480	—	
VI	Aj		D:o	0.240	0.240	840	—	
VI	Ak		D:o	0.240	0.240	480	—	
VI	Al		D:o	0.240	0.240	840	—	
VI	Am		D:o	0.240	0.240	480	—	
VI	An		D:o	0.210	0.210	735	—	
VI	Ao		D:o	0.210	0.210	420	—	
VI	Ap		D:o	0.340	0.340	680	—	
VI	Aq		D:o	0.189	0.189	756	—	
VI	Ar		D:o	0.191	0.191	764	—	
VI	As		D:o	0.225	0.225	900	—	
II	At	Berg å Kjugarekull	Nils Gullberg. Ola Olsson och Per Olsson gemensamt	12.399	—	1,200	703	
		Till nya vägar undantagas		1.758	0.329	—	—	
		Samfälliga ägor och främmande platser		16.040	2.192	—	—	
				Summa	1,105.188	408.965	254.330	36,095

¹ Att försälas efter hembud jämlikt punkt 8 av gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter.

³ Som villkor för förvärfv av lotten litt. N skall i blivande köpekontrakt förre torparen änka Inga Johansson tillförsäkras rätt under sin livstid till den bostad, som hon nu å lotten innehar, dock med skyldighet för henne att densamma själv underhålla.

Domänstyrelsen föreslår, att lotterna litt. Af och Ag läggas till kronoparken.

Alternativ II till disposition av Bäckaskogs kungsgård.

Lottens litt. å kartan	Lottens beskaffenhet	Areal hektar		Saluvärde kronor	
		hela	därav åker	hela	därav för skog
Bg	Bäckaskogs slott med slottsområde ¹	38.617	4.883	—	—
Ba	Obebyggd lott	15.024	9.810	10,200	2,890
Bb	D:o	18.108	9.756	13,920	5,051
Bc	D:o	15.953	9.935	9,410	1,093
Bd	D:o	15.407	9.546	8,980	1,402
Be	D:o	16.101	9.898	8,340	634
Bf	D:o	12.309	9.890	8,500	98
Bh	D:o	16.783	9.015	8,280	1,698
Bi	D:o	12.480	8.570	6,680	—
Bj	D:o	13.325	8.670	8,230	610
Bk	D:o	13.900	8.540	9,030	768
Bl	D:o	14.160	9.660	11,300	509
Bm	D:o	12.635	8.895	9,000	297
Bn	Till kronopark	17.112	—	—	—
	Lotterna C—Ö. Aa—At etc. = alternativ I	873.224	291.397	254,330	36,095
	Summa	1,105.138	408.965	366,200	51,145

¹ Sedan byggnadsstyrelsen beretts tillfälle att uttaga de ekonomibyggnader å parkområdet, som styrelsen anser sig behöva disponera för bostäder åt bevakningspersonal o. d., böra överflödiga hus försäljas.

Uppskattningsmännen hava såsom sitt huvudförslag framlagt alternativ I, och hava uppskattningsmännen såsom motiv för bibehållande i kronans ägo av slottsområdet och arrendegården framhållit dels de å egendomen varande slottsbyggnadernas stora kulturhistoriska värde, dels sannolikheten av att köpare icke skulle kunna erhållas till alla egnahemslägenheter, därest egendomen uppstyckades i större omfattning än vad alternativ I angäve, dels ock den omständigheten att värdet av de vid huvudgården befintliga ekonomihusen vid en uppdelning jämväl av arrendelotten helt och hållet skulle komma att spolieras, då nämnda hus till följd av uppdelningen skulle bli obehöfliga och icke på grund av sitt byggnadsmaterial (sten) lämpligen kunde förflyttas. På dessa grunder hava uppskattningsmännen ansett det icke vara för staten ekonomiskt att för närvarande fortsätta styckningen av kungsgården utöver vad alternativ I innebär.

Länsstyrelsen har framhållit, att någon större efterfrågan å mindre jordbrukslotter knappast torde förefinnas, samt avstyrkt det av uppskattningsmännen framlagda alternativ II, enär det vore klokast att avvakta försäljningsresultatet av det mindre styckningsförslaget, innan en mera vittgående uppdelning av egendomen företoges. Med tillstyrkande i övrigt av alternativ I har länsstyrelsen dock förklarat sig icke kunna biträda nämnda förslag, i vad detsamma avsåge ställande av viss del av slottsbyggnaderna jämte parken under byggnadsstyrelsens vård. Enligt länsstyrelsens åsikt skulle nämligen en sådan åtgärd förorsaka ganska avsevärda kostnader för underhåll och bevakning, varjämte, då slottet vore sammanbyggt med övriga byggnader å egendomen och gränsen för områdena skulle gå tvärs genom borggården, olägenheter av många slag skulle kunna uppstå samt

Yttranden.

inlägnad av slottsområdet icke skulle bliva möjlig. Det syntes därför länsstyrelsen lyckligast, om berörda område kunde medfölja arrendet och en blivande arrendator erhöle slottsbyggnaden såsom bostadshus.

Domänstyrelsen anför följande.

I likhet med länsstyrelsen och på skäl, som av berörda myndighet andragits, avstyrkte domänstyrelsen uppskattningsmännens dispositionsförslag enligt alternativ II.

Till grund för egendomens uppdelning och disposition ansåge styrelsen lämpligen böra läggas det som alternativ I betecknade förslaget, dock med den ändring däri, att de å Kiabyskiftet varande, till jordbrukslägenheter avsedda, obebyggda lotterna litt. Af och Ag icke bleve från skiftet upplåtna. Berörda lotter utgjorde nämligen, enligt vad vederbörande överjägmästare muntligen meddelat styrelsen, det egentliga brukningsområdet till det under skogsstatens förvaltning ställda så kallade Östra torpet å skiftet, och skulle genom uppskattningsmännens förslag nämnda torps brukningsområde alltför mycket komma att kringskäras.

Styrelsen biträdde den av länsstyrelsen uttalade uppfattningen, att slottsområdet lämpligen borde tillföras arrendelotten och medfölja arrendet, detta så mycket mer som styrelsen hyste grundad förhoppning att, även om nuvarande arrendator icke komme att kvarstå vid arrendet, erhålla annan arrendator, villig att bebo och underhålla slottsbyggnaderna.

Då i uppskattningsinstrumentet uppgift saknades rörande brukningsstiden för nuvarande torpinnehavare å egendomen, ansåge sig styrelsen böra upplysa, att samtliga torpare med undantag av innehavaren av Östra Piparehuset August Berg, som innehaft sitt torp endast under tre år, brukat sina torp under tid, väsentligen överstigande den, som enligt gällande bestämmelser erfordrades för förvärf av eget hem med hembuds rätt å dylika med kronans hus försedda områden. Styrelsen funne emellertid det vara med billigheten överensstämmande, att ovanbemälde August Berg, vilkens duglighet och skötsamhet domänintendenten muntligen inför styrelsen vitsordat, tillerkändes hembuds rätt å innehavande torpområdet. Likaledes ansåge styrelsen hembuds rätt böra tillkomma torparna Nils Gullberg, Per och Ola Olsson å den å Kjugarekullskiftet befintliga, obebyggda lotten litt. At, då nämnda torpare å samma lott haft rätt att beta sina djur och av uppskattningsinstrumentet framginge, att svårigheter yppat sig för en rättvis fördelning av området.

Mot det av uppskattningsmännen föreslagna villkoret för förvärf av lotten litt. N, Odrahus, hade styrelsen icke något att erinra.

*Departements-
chefen.*

För egen del kan jag — som vid besök den 30 september 1923 å Bäckaskogs kungsgård haft tillfälle att taga närmare kändedom om här föreliggande omständigheter — helt ansluta mig till vad domänstyrelsen tillstyrkt och föreslagit. Jag godtäger alltså de av domänstyrelsen, länsstyrelsen och uppskattningsmännen anförda skäl mot egendomens disposition enligt alternativ II samt förordar genomförandet av alternativ I, sådant det av domänstyrelsen tillstyrkts.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att, sedan kronoegendomen 14 mantal Bäckaskogs kungsgård nr 1 i Kiaby, Ivö och Vånga soeknar av

Kristianstads län undergått ägostyckning i huvudsaklig överensstämmelse med det av uppskattningsmännen framlagda dispositionsförslaget alternativ I, de med litt. E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P, R, S, T, U, V, W, X, Y, Z, Ä, Å, Ö, Aa, Ab, Ac, Ad, Ae, Ah, Ai, Aj, Ak, Al, Am, An, Ao, Ap, Aq, Ar, As och At betecknade lotter må var för sig med av uppskattningsmännen föreslaget område försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för August Berg till lotten litt. I och för Nils Gullberg, Per Olsson och Ola Olsson gemensamt till lotten litt. At samt med iakttagande att vid försäljningen av lotten litt. N änkan Inga Johansson tillförsäkras undantagsförmån på sätt av uppskattningsmännen föreslagits.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Allan Tigerschiöld.